

7.2 Průběh základního uměleckého vzdělávání

7.2.1 Kvalita vzdělávacího procesu

Inspekční činnost v navštívených školách probíhala na základě přímých hospitací ve všech uměleckých oborech. V průběhu školního roku 2019/2020 bylo v ZUŠ pořízeno celkem 1 307 hospitačních záznamů. Nejvíce hospitací se uskutečnilo v hudebním oboru (884), který je na většině ZUŠ navštěvován největším počtem žáků (VO – 223, TO – 161, LDO – 79 hospitačních záznamů). Inspekční týmy sledovaly průběh a úroveň výuky co nejdříve spektra vyučujících, a to pokud možno i na všech pobočkách.

Vlastní výuka byla posuzována v návaznosti na příslušnou pedagogickou dokumentaci: ŠVP, školní matriku a třídní knihy (trvale se rozšiřuje počet škol, které vedou povinnou dokumentaci v elektronické formě). Stanovené cíle, metody a formy výuky odpovídaly parametrům stanoveným ve školních vzdělávacích programech, konkrétní cíl dané vyučovací jednotky z nich vycházel, případně byl kreativně modifikován, v závislosti na pedagogické osobnosti vyučujícího. Průběh vzdělávání zpravidla požadovanou úroveň splňoval.

Vzdělávání žáků, až na výjimky, bylo na očekávané až výborné úrovni. Metodické postupy vyučujících pozitivně ovlivňovaly rozvoj požadovaných dovedností a návyků žáků, jejich estetické cítění, etické chování i jednání. Prokazatelně se zvýšilo efektivní využívání moderních technologií při výuce. Z pohospitačních rozhovorů s pedagogy vyplynulo, že řada z nich využívá zkušeností získaných na akcích a seminářích pořádaných v rámci DVPP, ale také vzájemnými hospitacemi, konzultacemi a setkáními s rodiči ve vhodném prostředí.

7.2.2 Podpora rozvoje nadání v průběhu základního uměleckého vzdělávání

Positivní změnu v některých činnostech ZUŠ přinesla novelizace vyhlášky č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, s účinností od 1. 9. 2019. Novela mj. umožnila žákům mimořádně nadaným, aby byli přijati ke vzdělávání v ZUŠ před dosažením stanoveného věku, dále aby byli vzděláváni ve studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, případně aby jim byl po úspěšném vykonání postupových zkoušek ze všech povinných předmětů umožněn postup do vyššího ročníku bez absolvování ročníku předchozího.

Žáci **hudebního oboru** v navštívených ZUŠ získávali hudební návyky a dovednosti jak v individuální výuce, tak i v povinném předmětu kolektivní interpretace v souborech a sborech různého žánrového zaměření, studující hru na klavír povinný předmět kolektivní hra naplňovali ještě ve výuce čtyřruční hry, doprovody sólových nástrojů a aktivní účastí na klavírních seminářích. Žáci se až na výjimky dobře orientovali v hudební teorii, své znalosti uměli prakticky využívat a úspěšně uplatňovali získané technické a výrazové dovednosti při interpretaci studovaných skladeb. V průběhu výuky byli často poučováni o interpretačních pravidlech hudby rozdílných období (od renesance po romantismus) včetně hudby současné. Nižší úroveň znalostí z hudebně teoretického předmětu hudební nauka byla ojediněle zaznamenána na odloučených pracovištích v důsledku nízké diferenciaci např. ve spojených ročnicích. V individuální výuce hudebního oboru pouze v malé míře docházelo k sebehodnocení vlastního hudebního výkonu žáků. Vedení škol se snaží kromě tradičně vyučovaných předmětů v případě zájmu rodičovské veřejnosti umožňovat zavádění předmětů nových, v souladu se současnými trendy – vzrůstá např. počet žáků, kteří se věnují hře na elektrické klávesové nástroje, práci v notačních programech nebo digitálnímu zpracování zvuku, k čemuž jsou využívána dobře vybavená zvuková studia. Trvale vysoké kvality výuky dosahují rovněž specializované jednooborové ZUŠ, jejichž stěžejním cílem je příprava žáků pro úspěšné uplatnění v koncertních tělesech a k následnému studiu na středních uměleckých školách, případně na vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Také ve **výtvarných oborech** byla ve školním roce 2019/2020 jejich činnost hodnocena kladně. V naprosté většině zhlédnutých vyučovacích lekcí byla vytvořena příjemná pracovní atmosféra a ovzduší vzájemné důvěry mezi vyučujícími a žáky. Plněny byly vzdělávací cíle vycházející z příslušných ŠVP. Vyučující účinně motivovali žáky k práci a podněcovali jejich zájem o výuku. Příznačné bylo zaujetí žáků zadanými výtvarnými činnostmi a radost z vlastní tvorby. Pozorovaná výuka žákům dobře umožňovala osvojovat si příslušné výtvarné techniky, dovednosti a znalosti, rozvíjela jejich představivost i orientaci ve výtvarné teorii a historii umění. Žákům přípravného studia zprostředkovala první soustavnější náhled do světa umění. Zjevný byl také přínos VO k celkovému rozvoji dětských osobností, zřetelně se uplatnilo jejich vedení ke kultivovanému vyjadřování vlastního výtvarného názoru. V rámci různých dlouhodobých projektů zaujímali žáci i postoje k některým společenským jevům, k ochraně přírody apod. Při práci měli vždy dost prostoru uplatnit svoji fantazii. Korekce ze strany vyučujících přicházela uváženě, byla taktivní a přiměřená. Značný výskyt věkově heterogenních skupin řešili vyučující vhodnou diferenciací učiva, rozrůzněním námětů či technik. Duchu „tvůrčích dílen“ odpovídalo také hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Hodnocení práce ze strany vyučujících bylo motivační a využitelné k dalšímu rozvoji žákovských kompetencí. Předností práce výtvarného oboru bylo také funkční využívání vrstevnického hodnocení i sebehodnocení. Vzájemná spolupráce žáků se uplatnila spíše v menší míře, její